

MÓRA FERENC

a szegedi könyvtári helyzetről

Az orosházai Szántó Kovács Múzeum 1960-as évkönyvében Elek László megjelentette Móra Ferencnek Kner Imrével folytatott levelezését. Móra Ferenc leveleiben az ország egyik legnagyobb városának, Szegednek könyvtári helyzete az 1920-as és 30-as években oly siralmas képet mutat, hogy ha nem a könyvtár igazgatójának, Móra Ferencnek a leveleiben olvasnánk, talán kétségbe is kellene vonnunk az ide vonatkozó adatok hitelességét.

1921. január 20-án írja Móra Ferenc Kner Imrének, hogy a városi és állami jellegű Somogyi-könyvtárat a város is és az állam is olyan „kol-dus módon” kezeli, hogy ha a Múzeumbarátok Egyesületének 100 tagja nem adott volna össze 25 000 koronát, a könyvtár csődbe került volna. — Amikor a szegedi haladó írók, köztük Ju há sz Gy ula, M ó r a

Fer enc stb. közvetlen báráti köréhez tartozó kerületi rendőrfőkapitány, Szalay József, a kiváló gyűjtő átküldi Móra Ferencnek a Kner-Klasszikusokat és a Monumenta Literarumot, Móra a könyvtár nevében „lelkendező örömmel” mond köszönetet Kner Imrének. Azt írja 1921. dec. 19-iki levelében, hogy számára ezek a könyvtárnak ajándékozott művek adják meg a „szent hét alaphangulatát”. — 1928. február 15-én 14 Kner-kiadványt sorol fel és kedvezményes áron való megküldésüket kéri a könyvtár számára.

1932-ben a következőket írja: „Sajnos olyan ember a könyvtárosom, akiről sokáig azt hittem, hogy árvaszéki irattárosnak teremtette az Isten, s csak a kurzus protegálta be könyvtárosnak. Egyre többször tapasztalom azonban, hogy annak sem volna való. Csak a modora olyan jó a haszontalannak, hogy ez

még a szidás elől is mentesíti. Hadd rothadjon bőrében tovább, legyen most már rothadt a könyvtár is, meg a múzeum is.

Erre az esztendőre még egy fillért se kaptunk, pedig most már én sem bírom a leszállított fizetésből fődözni még a portót se. Pedig ha egyéb nincs is, levelezés van. Rendeletek, statisztikai kérdőívek a nincsről.”

Saját könyvtárosi helyzetére is jellemzők a következő sorok, amelyeket 1925. dec. 31-én küldött el Kner Imrének: „az embernek nincs fogalma arról, milyen alávaló gályarabság az enyém. Dante ha így élt volna, nem írt volna se Purgatóriumot, se Paradicsomot, hanem a Pokol három akkora lett volna.”

Mindezek az egykorú adatok nem egy elhagyott falu könyvtárára vonatkoznak, hanem — ismételjük — az egyik legnagyobb magyar városnak, Szegednek városi és múzeumi könyvtárára és könyvtáros igazgatójára.

(S z. R.)